

Landskassans uttanlandsskuld var við árslok 1993 uppi á góðum 5,4 milliárdum krónum. Tað er ein vøkstur í mun til 1992 við góðum 2,4 milliárdum

Mynd: Kalmur

Uttanlands-skuldin vaks við 2,4 milliárdum í fjør

Hvør føroyingur skyldar nú góðar 120.000 krónur, um uttanlandsskuld landskassans verður býtt við fólkatálinum. Hetta er næstan tvífoldning av skuldini í 1992

Landskassin skyldar nú so nógv pening sum ongan-
tíð áður.

Hetta vísa hagtølini, ið eru komin út við ársins fyrstu útgávu av Hagtíðindum, ið júst eru komin.

Sambært hesum tølum var uttanlandsskuld landskassans í 1993 komin upp á góðar 5,4 milliárdir krónur, ið er meira enn ein tvífoldning av skuldini, sum í 1992 var slakar trýggjar milliárdir krónur.

Landskassin elgur púra einki

Verður ogn landskassans sett upp móti hesum tølum, vígar hon ikki serliga nógv, tí ognin var í 1993 bert fimm (5) milliúnir krónur.

Ogn hevur landskassin at kalla ikki átt síðani 1988, tá hon varð uppgjørd til 120 milliúnir. Árið fyri var hon uppi á 299 milliúnir, men eisini árin frammanundan lá hon niðri á tveimum (2) milliúnir krónur.

Bert tey síðstu fimm árin er uttanlandsskuld landskassans vaksin sera nógv – úr 939 milliúnir krónur í 1989 upp í 5.413 milliúnir í

1993, ið higartil er metár, tá talan er um ta almennu uttanlandsskuldina.

Tey síðstu níggju árin var nettouttanlandsskuldin lægst í 1987, tá hon var niðri á 158 milliúnir krónur. Hetta var tað árið, tá landskassin átti 299 milliúnir krónur, men samstundis skyldaði 457 milliúnir.

Peningastovnamir størri ogn í 1993

Peningastovnamir áttu í 1993 havt 2.907 milliúnir krónur uttanlands, meðan teir skyldaðu 465 milliúnir. Tað gevur eina nettoogn upp á 2.442 milliúnir. Uppi í hesi ogn eru ikki seldar og mynt, og heldur ikki eru teir fyri landsstýrið rediskonteraðu nationalbanka-vekslarnir.

Nettoognin hjá føroysku peningastovnunum uttanlands er sostatt tann størsta nakrantíð, men hesi tøl skulu vælsaktans lesast við allarstørsta fyrivarni, tá hugsað verður um, at teir báðir stóru bankarnir – Sjóvinnubankin og Føroya Banki – hava fingið sera góða hjálp frá tí almenna,

hvat teirra skuld viðvíkur.

Hagtíðindi gera í sambandi við øll hesi tølini vart við, at ogn og skuld føroyinga uttanlands í 1992 og 1993 savnaðist á færri hondum, við tað at landskassans skuld vaks munandi, meðan nettoognin hjá peningastovnunum samstundis eisini vaks.

Væðhaldini hjá føroysku peningastovnunum uttanlands eru minkað í 1993 í mun til 1992 við 611 milliúnir krónur niður í 718 milliúnir, og eru hesi tøl nú komin niður á tað stóð, tey høvdu í 1985, tá væðhaldini vóru 717 milliúnir. Hesi tøl vóru størst í 1989, tá væðhaldini uttanlands hjá peningastovnunum vóru uppi á 1.813 milliúnir.

Verða væðhaldini hjá peningastovnunum, ið minkaðu við 611 milliúnir í 1993, sett upp móti landskassaskuldini upp á 2.418 milliúnir, verður skuldarvøksturin tilsamans 1.807 milliúnir krónur, meðan ognarvøksturin hjá peningastovnunum er 1.929 milliúnir krónur.

hj.

Innflutningurin nógv minkaður

Føroyski innflutningurin var í 1993 nógv minni enn undanfarin ár. Frá 1992 til 1993 minkaði innflutningurin við 589.000 krónum – tað svarar til ein slakan trýðing

At fólk hava minni av peningi nú, enn tey hava havt fyrr, sæst sera væl á innflutningstølunum, nýggjasta útgávan av Hagtíðindum borgeiðir við.

Sambært Hagtíðindum er føroyski innflutningurin frá 1992 til 1993 minkaður við einum trýðingi – 29%. Frá tað hava verið 2.009 milliúnir krónur í 1992, er hann farin aftur við 589 milliúnir til 1.420 milliúnir í 1993.

Samanlagt er innflutningurin bert vaksin á einum einasta øki, og tað er innflutningurin av ídnaðarfiski, ið varð fyri 18 milliúnir í 1993, meðan hann árið fyri var fyri 15 milliúnir. Har er samstundis vert at leggja til merkis, at innflutningurin í 1993 var tann størsti síðani 1989. Tá varð ídnaðarfiskur innfluttur fyri 27 milliúnir, meðan hann í fjør lá á 18 milliúnir.

Á øllum øðrum økjum er minni innflutt í 1993, og á summunum økjum er talan um rættiliga stóra minking.

Innflutningurin av bilum minkaði í 1993 við heilum 75% í mun til 1992, og eisini

var minkingin stór, tá talan er um innflytning til byggivirki og maskinur – ávikavist er minkingin har 44% og 50%, so hetta eru tøl, ið merkjast.

Eisini innflutningurin av feskum fiski og frystum fiski er minkaður – ávikavist við 60% og 69%.

Innflutningurin av skipum burturi

Verður hugt at tølunum fyri innflutning av skipum, er minkingin total – ikki eitt einasta skip kom í 1993, og har er ein 100% minking. Ikki er neyðugt at fara longur aftur enn til 1988 fyri at finna trivialig innflutningstøl á hesum øki. Tá vóru skip innflutt fyri 565 milliúnir krónur.

Hagtíðindi gera vart við, at nýggja skrásetingarskipanin við meirvirðisgjaldinum varð sett í gildi 1. februar 1992, og at uppgjörði innflutningurin fyri 1992 í ikki er samanberiligur við undanfarna ár. Sagt verður, at eitt nú bendir mangt á, at við nýggju skrásetingini eru innflutningstølini hægri

enn tey høvdu verið eftir teirri skipan, ið var galdandi frammanundan.

Størsti innflutningurin er framvegis úr Danmark, men eisini her er ein minking at síggja. Tá at innflutningurin úr Danmark var størri í 1993 enn í 1992 – 36,9% ímóti 35,6% – er hann minkaður lutfalsliga síðani í hvussu er áðrenn miðjuna av 80-unum.

Verður farið sjeið aftur í tíðina, sæst at alsamt størri partur av innflutninginum er úr Bretlandi, hóast hann enn er rættiliga lítill. Síðani 1985 eru innflutningstølini hagi tvífaldað, meðan eitt nú innflutningurin úr Norregi, ið fyri ein stóran part í 80-unum var skip, er minkaður úr 26,8% í 1985 niður í 19,2% í 1993.

Tey londini, vit innflyta mest úr, eru í dag Danmark, Norregi, Bretland, Týskland, Svøríki, USA, Japan og Ísland. Men innflutningurin úr øðrum londum er vaksin nógv síðani 1985, tá hann var 10,6%. Nú er hann komin upp á 18,2%.

hj.

Alsamt færri føroyingar

Sambært hagtølunum hevur fólkatálið ikki verið so lágt tey síðstu tíggju árin, sum tað er nú. Tilsamans búgva 45.101 fólk í Føroyum nú. Tá vit vóru flest, vóru vit 47.838 – tað var afturi í 1989

Arbeidsloysið og kanska døpur framúrdrúttil fyri Føroyar hava ført við sær, at fólkatálið nú er vordrið tað lægsta síðstu mongu árin.

Tá føroyingar vóru best mannaðir, vóru vit í 1989 tilsamans 47.838 fólk í Føroyum, men síðani er fólkatálið fallið, og serliga í fjør var fallið rættiliga drastiskt.

Tá 1993 byrjaði, búðu 46.821 fólk í Føroyum, men við árslok var talið komið niður á 45.369, ið ein skal aftur um 1985 fyri at finna.

Og fyrsta partin av hesum árunum eru uppfatur fleiri flutt úr Føroyum, tá talan er um nettotøl. Úr Føroyum eru í januar og februar í ár flutt 487 fólk, meðan bert 159 eru flutt hendarvegin, so samlaða fólkatálið í byrjanini av mars mánaði í ár var heilt niðri á 45.101. Deyðir eru 112 føroyingar, meðan bert 52 eru foddir.

Sambært Hagtíðindum vóru tað fleiri, ið fluttu til Føroya í árunum 1986 til 1988, enn tey, ið fluttu úr Føroyum. Síðani hava tøl-
ini gingið skeiva vegin, og

í fjør var munurin tann størsti higartil, tá 1.003 fluttu til Føroya, meðan heili 2.805 fluttu úr Føroyum.

Í tíðarskeiðinum frá mars 1993 til februar 1994 eru 1016 fólk flutt til Føroya, meðan 2.961 eru flutt úr Føroyum.

Sambært hagtølunum er munurin alsamt vaksandi fyri hvørt ár, ið gongur, og síðstu árin hevur einki verið, ið á nakran hátt hevur bent á eina vendlu í hesi gongd – heldur er tað beint tvørturímóti.

hj.